

Crisis Theologica

In Qva Selectiores, Et Acriores hujus, et elapsi sæculi controversiæ,
subsecuturâ in Elencho legendæ discutiuntur

Crisis Theologica - In Qva Selectiores, Et Acriores hujus, et elapsi sæculi
controversiæ, subsecuturâ in Elencho legendæ discutiuntur

Casnedi, Carlo Antonio

Ulyssipone, 1712

§. I. Status quæstionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84796](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84796)

matio sufficit ad operandum prudenter, & qui non vult se exponere periculo errandi, si perfecte dominatur suis actibus, cum hac moderatione iudicat; adeo ut ipsi etiam Beati de his rebus, quas certo non norunt, non aliter iudicium ferant, nisi Divinâ revelatione instruantur; quos in hac perfectione imitam esse Beatam Virginem credibile est; cum & facile potuerit, & melius, & perfectius hoc fit.

N. 3. Hęc ad litteram P. Suar. quæ si à Modernis Adversarijs negantibus ad sine peccato formali, & ad prudenter honestè formaliter operandum, satis esse iudicium evidens reflexum de probabilitate veritatis; sed necessarium semper, & indispensabiliter esse iudicium directum de veritate, etiam in rebus hinc inde inter TT. valdè incertis; hæc, inquam, si lecta, & ponderata fuissent, nullus fuisset dubitandi, & multò minùs negandi locus; & quod caput est, nullus omnino accusandi nostrum discurrendi modum, tamquam omnium laxitatum originem: cum tamen Deipara, & Beati suomet in rebus incertis opinandi, & operandi modo rem totam in nostri favorem resolvant. At quia res, Deiparæ, & Beatorum exemplo satis explorata, in litem vocatur, & negatur, immò ut omnium laxitatum origo audatur, ideò rem totam accuratè pro nostro modulo digerendam duximus.

SECTIO I.

Status questionis, & advertenda.

§. I.

Status questionis.

SUMMARIUM.

Non est questio de reflexo iudicio supra licitum usum opinionis probabilis: sed questio est de iudicio reflexo supra probabilitatem, & probabilitatem, an satis illud sit, suspensò omni directo subjectivè probabilis, n. 4.

Cur ampliè questionem ad iudicium reflexum de objectivâ probabilitate, aut certitudine morali? n. 5. 6. 7. 8.

Sicut questio de subjectivâ probabilitate extenditur ad omnem sive aequè, sive magis, sive minus probabilem, ita etiam questio de objectivâ probabilitate extendi potest, n. 8.

Immo extendo ad objectivam certitudinem moralem, an satis se solo sit iudicium reflexum supra illam, suspensò omni directo subjectivè certo, n. 9.

Explico, & expono exemplis questionem, n. 10. 11. 12.

Questio præsens inverso modo procedit, ac que-

stio de necessitate iudicij reflexi supra licitum usum, n. 13.

Questio est, an necessarium semper sit iudicium directum de veritate opinionis, an satis reflexum certum de probabilitate veritatis opinionis, n. 14. 15. 16.

Non est questio in præfenti de sufficienti conscientiæ directæ; ce rto probabili, aut probabilioris, aut moraliter certæ, sumptæ formaliter, subjectivè, & exercitè, (sunt enim synonyma) sive præterea necessarium sit, sive non sit, aliud iudicium reflexum de licito usu cuiusvis opinionis practicæ certo probabilis, aut probabilioris, aut moraliter certæ: hoc enim latè discutimus d. 19. asserendo, necessarium non esse tale iudicium reflexum de licito usu cuiusvis opinionis practicæ certo probabilis, aut probabilioris, aut moraliter certæ, ne quis formaliter peccet, aut ut quis formaliter honestè operetur: sed se solâ satis esse conscientiam, seu opinionem directam certo probabilem subjectivè, & multò magis se solâ satis esse conscientiam directam certo probabilioris, aut moraliter certam subjectivè, ne quis formaliter peccet, aut ut quis honestè formaliter operetur. Sed questio est de ipsâ certâ probabilitate, aut probabilioritate, aut certitudine morali, objective, & signatè, nempe, an ne quis formaliter peccet, aut ut quis formaliter honestè operetur, satis sit solum iudicium evidens reflexum de certâ opinionis probabilitate, aut probabilioritate, aut certitudine morali, suspensò omni prorsus iudicio directo, subjectivè, exercitè, & formaliter probabilis, aut probabiliori, aut moraliter certo de veritate opinionis?

Etsi autem præcipuum questionis partem, immò nostrum præfentis Disputationis intentum sit ostendere, quod ad honestè formaliter operandum, aut ad non formaliter peccandum satis sit iudicium reflexum de probabilitate, etsi minori, veritatis opinionis, dummodo illud iudicium reflexum sit evidens, aut certum, suspensò omni iudicio directo certo probabilis subjectivè, attamen quia in re valdè difficili versamur, utpotè reflexâ, immò in re à Modernis Probabilioristis reprobata tamquam scandalosa, ideo ut pedetentim procedam, juxta morem eorum, qui in lubrico ambulant; & ut ab exordio questionis omnem scandali suspensionem à me avertam, non fui contentus proponere statum questionis, limitando illud ad solum iudicium certum de probabilitate veritatis opinionis, equali, aut minori, an

an hoc, inquam, satis se solo fit, ne quis formaliter peccet, aut ut honestè formaliter operetur, suspensio omni iudicio directo subjective, æquè, aut minus probabili: sed ampliavi quaestionis statum ad omne iudicium reflexum certum de probabilitate, si-ve æquali, si-ve minori, si-ve maiori, si-ve de morali certitudine veritatis opinionis; nempe, an ne quis formaliter peccet, aut ut quis formaliter honestè operetur, satis se solo fit iudicium reflexum de certâ objectivâ probabilitate, aut probabilitate, aut certitudine morali veritatis opinionis, suspensio omni prorsus iudicio directo subjective probabili, vel probabiliori, vel moraliter certo veritatis opinionis? Quod autem quaestio ampliari possit ad iudicium reflexum certum de probabilitate, aut certitudine morali, an hoc se solo satis fit sine iudicio directo probabiliori, aut moraliter certo, ostendam paulo post.

N. 6. Cur autem hoc præliterim, & quaestio- nis statum ampliaverim etiam ad probabili- ritatem, & certitudinem moralem objecti- vam veritatis opinionis, non autem eum li- mitaverim ad solam æqualem, aut minorem objectivam probabilitatem veritatis opinio- nis; in causa fuit, primò, ut viam explana- rem ad præcipuam nostram conclusionem, quâ asseremus, satis se solo esse certum de objectivâ probabilitate, si-ve æquali, si-ve minori, veritatis opinionis iudicium, suspensio omni prorsus iudicio directo, æquè, aut minus, subjective probabili de veritate opi- nionis. Etenim si, ut ostendam, satis se solo est iudicium reflexum certum de objectivâ certitudine morali veritatis opinionis, sus- pensio omni iudicio directo subjective mora- liter certo, (quale tamquam necessarium ad- struitur à Certitudinistis negantibus licitum sequi opinionem minus tutam, nisi sit mo- raliter certa, ita ut satis non sit, quod sit lon- gè probabilior) satis quoque erit solum ju- dicium reflexum certum de objectivâ pro- babilitate veritatis opinionis, suspensio omni iudicio directo subjective probabili- ori. Rursus si satis est, ut docebo, ne quis for- maliter peccet, aut ut quis formaliter honestè operetur, iudicium reflexum certum de objectivâ probabilitate veritatis opinio- nis, suspensio omni directo subjective pro- babiliori, (quale necessarium docent Proba- bilitaristæ, negantes licitum sequi minus tu- tam; nisi sit probabilior) satis quoque erit solum iudicium reflexum certum de obje- ctivâ, si-ve æquali, si-ve minori, probabilita- te veritatis opinionis, suspensio omni iudicio directo subjective, si-ve æquè, si-ve minus,

Tom. III.

certò tamen probabili.

Secundò, quia si res accuratè consideretur, status quaestionis complectens solam objectivam probabilitatem, æqualem, aut minorem, an se solo tale iudicium reflexum certum de objectivâ probabilitate, æquali, aut minori, veritatis opinionis, satis fit, suspensio omni iudicio directo certo probabi- li subjective, si-ve æquè, si-ve minus; hic, inquam, status quaestionis locum habere potest, ampliando illum ad iudicium reflexum certum de objectivâ probabilitate, aut morali certitudine veritatis opinionis; an videlicet, ne quis formaliter peccet, aut ut quis formaliter honestè operetur, satis se solo fit iudicium reflexum evidens de objecti- vâ probabilitate, aut certitudine morali veritatis opinionis, suspensio omni iudicio directo subjective probabiliori, vel moraliter certo de veritate opinionis? Si ergo que- stionis status locum habere potest, non tantum ubi agitur de objectivâ probabilitate minori, aut æquali, sed etiam de objectivâ probabilitate, aut certitudine morali veritatis opinionis, ignoro cur non sit dilatan- dus ad ipsam objectivam certitudinem mo- ralem, & probabilitatem veritatis opinio- nis.

Tertiò, quia sicut, dum quaerimus de di- rectâ subjective probabilitate, extendimus quaestionem ad directam subjectivam veri- tatis opinionis probabilitatem, immò ad moralem certitudinem; quaerimus enim, an licitum sit sequi opinionem stantem pro li- bertate, etsi minus, aut æquè probabilem; vel saltem, an licitum sit sequi tunc tantum, quando stans pro libertate est probabilior; vel demum, an tunc tantum licitum sit se- qui, quando stans pro libertate est morali- ter certa? Ita, dum agitur quaestionem de objectivâ probabilitate, extendi etiam de- bet ad objectivam probabilitatem, aut moralem certitudinem veritatis opinionis. Ratio est; quia sicut quaeritur, an ne quis formaliter peccet, aut ut quis honestè for- maliter operetur, satis fit solum iudicium evidens de certâ probabilitate objectivâ veritatis opinionis, suspensio omni iudicio di- recto certo probabili subjective; hoc autem negant Probabilitaristæ: ita quoque quaeri potest, an satis sit solum iudicium evidens de objectivâ probabilitate, aut morali cer- titudine veritatis opinionis, suspensio omni iudicio directo subjective probabiliori, aut moraliter certo?

Quartò, quia vel Certitudinistæ, qui ne- gant licitum sequi stantem pro libertate, et- si longè probabilior, nisi sit moraliter certa;

R. 3) certa:

certa: & Probabilioristæ, qui negant licitum sequi stantem pro libertate, nisi sit longè probabilior, interrogati à nobis, an ad sine peccato formali, aut cum honestate formali operandum, satis sit solum reflexum iudicium evidens de objectivâ morali certitudine, aut de probabilioritate veritatis opinionis, suspenso omni iudicio directo subjective moraliter certo, aut probabiliori, vel, inquam, negant satis esse, vel affirmant? Si negant; rem evidentem negabunt, ut ostendam: si affirmant; eo ipso dant nobis idem fundamentum asserendi, satis quoque esse solum reflexum iudicium de certâ objectivâ probabilitate, sive æquali, sive minori, suspenso omni iudicio directo subjective certo probabili, sive æquè, sive minùs, ne quis formaliter peccet, aut ut quis honestè formaliter operetur. Etenim, quidquid dicturi sunt contra hanc assertionem de sufficientiâ iudicij evidenter quoad objectivam probabilitatem, minorem, aut æqualem, oriiri unice potest ex licito uti cujusque opinionis certo subjective probabilis; hæc autem omnia rejecta sunt, non autem ex peculiari difficultate, quam includat iudicium reflexum certum de objectivâ probabilitate. Si enim iudicium de certâ objectivâ probabilitate satis est, ut affirmare debent Probabilioristæ; ita per nos satis erit iudicium de certâ objectivâ probabilitate, et si minori, aut æquali.

N. Ne verò horum terminorum similitudo
10. confusionem pariat, nempe, certa objectiva probabilitas, certa objectiva probabilioritas, certa objectiva certitudo moralis; directâ subjective probabilitas, directâ subjective probabilioritas, directâ subjective certitudo moralis; ne, inquam, hi termini confundant, illustrabo exemplo, & quidem unice in certâ objectivâ probabilitate: si enim hæc se solâ satis est absque directâ subjective probabilitate, ne quis formaliter peccet, aut ut quis honestè formaliter operetur, multò magis satis erit sola subjective probabilioritas; aut moralis certitudo sine subjective probabilioritate, aut morali certitudine.

N. Hoc autem explico redeundo ad quæstio-
11. nis statum. Datur duplex opinio certo probabilis circa licentiam picturæ die festo; una certo probabiliter affirmat eam licentiam; altera eandem licentiam certo probabiliter negat: præscindendo modò, quæ sit probabilior, immò suppono utramque æquè probabilem. In hoc casu possum vel directè assentiri alterutri, vel neutri directè assentiri; quin omisso omni iudicio directo subjective formaliter probabili, concipere possum hoc,

aut illud iudicium reflexum certum de eorum opinionum objectivâ probabilitate. Certo probabile est picturam die festo licere; certo probabile est picturam die festo non licere: ecce, si directè attentior alterutri opinioni affirmanti, aut neganti, iudicando, Licet, vel non licet die festo pictura, tunc opinio certo probabilis, cui directè assentior, stabit subjective, exercitè, & formaliter in mente; si verò neutri directè assentiar, sed suspenso hoc utroque iudicio directo, Licet, vel non licet die festo pictura, concipiam certum, aut evidens de alterutrius, aut utriusque opinionis probabilitate iudicium; ex. gr. vel hoc, Certo probabile est picturam die festo licere; vel istud, Certo probabile est picturam die festo non licere; vel utrumque simul; non enim inter se opponuntur, cum ambo sint affirmativa de modo, tunc opinio certo probabilis, cuius probabilitati, non autem veritati, directè, & immediatè assentior, stabit objective, & signatè in mente; etenim probabilitas veritatis opinionis, non autem veritas, est objectum, quod à meo iudicio reflexo directè, & immediatè affirmatur.

In præfenti quæritur, an sicut, iuxta nos, N. riè quis formaliter peccet, aut ut quis formaliter honestè operetur, satis est, ut ipsa opinio certo probabilis practicè existat subjective in mente, sive præterea necessarium sit aliud iudicium certum reflexum de licito uti cujusvis opinionis certo probabilis practicè, subjective existentis in mente, ut sentiunt Reflexistæ tuentes hoc iudicium reflexum certum de licito uti opinionis certo probabilis practicè, existentis in mente, esse ultimum conscientie dictamen; sive tale iudicium reflexum supra licitum usum cujusvis opinionis certo probabilis practicè, subjective existentis in mente, necessarium non sit, ut nos docuimus d. 19. statuentes ipsam opinionem certo probabilem practicè, subjective existentem in mente, esse ultimum conscientie dictamen. Ita modò quæritur, an ne quis formaliter peccet, aut ut quis formaliter honestè operetur, satis se solo sit certum iudicium reflexum immediatè cadens supra certam probabilitatem veritatis opinionis: seu an satis sit, ut ipsa opinio certo probabilis existat pure objective, & signatè in intellectu; an præterea necessarium sit iudicium directum certo probabile cadens immediatè supra veritatem opinionis certo probabilis; seu, an necesse sit, ut ipsa opinio certo probabilis existat formaliter subjective, & exercitè in mente?

Quare, si res acutè ponderetur, manifestum erit, quòd controversia præfens in verto-
priorius

prorsus incedat modo, ac ea, quam d. 19. agitavi: ibi enim quaesivi, an praeter iudicium directum certo probabile, aut probabilius formaliter, & subjectivè existens, sit necessarium aliud iudicium certum reflexum de licito usu cuiusvis opinionis certo probabilis, aut probabilioris subjectivè existentis in mente, ut necessarium asserunt Reflexivæ, ne quis formaliter peccet, aut ut quis formaliter honestè operetur, opinando, & operando juxta certo probabilem, aut probabiliozem. Ego autem tale iudicium reflexum de licito usu cuiusvis probabilis, aut probabilioris, formaliter subjectivè existentis in mente, ne quis formaliter peccet, aut ut quis formaliter honestè operetur, prorsus negavi esse necessariū; hic autem quaero, an praeter iudicium reflexum certum de probabilitate, aut probabilioritate, necessarium sit iudicium directum subjectivè formaliter probabile, aut probabilius, ne quis formaliter peccet, aut ut quis formaliter honestè operetur, ut sentiunt aliqui Probabilioristarum, & Certitudinistarum?

N.
14.

Recolatur exemplum adductum duplicis opinionis, una quæ stet pro licentiâ, altera pro non licentiâ picturæ, quam utramque suppono certo probabilem, sive æquè, sive non æquè, quod modo non curo. Quaeritur, an ut licitè pingam die festo, satis se solo sit iudicium reflexum certum de probabilitate veritatis opinionis directæ, nempe hoc iudicium, *Certo probabile est licere die festo picturam*? An verò necessarium praeterea sit, ut adsit iudicium subjectivè formaliter probabile de veritate opinionis directæ, nempe hoc iudicium directum, *Licet die festo pictura*; quidquid deinde sit, an illud iudicium reflexum adsit, vel non? Si ut licitè, & honestè operer, necessarium indispensabiliter est iudicium directum absolutum de veritate opinionis certo probabiliter tuentis licere picturam, tunc illicita erit pictura, nisi iudicem certo probabiliter absolute opinionem affirmantem esse veram: si verò satis est, ut solam probabilitatem veritatis ejus opinionis iudicem esse veram, tunc omisso iudicio directo de veritate opinionis stantis pro licentiâ picturæ, & unice formato iudicio reflexo de certâ probabilitate veritatis opinionis stantis pro licentiâ picturæ, tunc, inquam, licita erit volitio picturæ die festo.

N.
15.

Porro, ne pigeat Lectorem iterum reflectere, quaestionem habere posse locum, etiam in sententiâ Probabilioristarum, & Certitudinistarum: cum enim utrique nostræ opinionis adversentur, eo ipso quod quaestio hæc locum habeat etiam in eorum sententiâ, hinc

invalida contra eosdem arma sumi possunt. Quod autem locum habeat, patet ex dictis paulò antè: ut cum quaeritur, an necessarium semper sit iudicium subjectivè probabile, & directum de veritate opinionis certo probabile; an vero satis se solo sit iudicium reflexum de certâ probabilitate, etiam minori, veritatis opinionis; ita idem quaeri potest tum in sententiâ Probabilioristarum tuentium unice licitum usum opinionis minus tutæ, sed probabilioris; tum in sententiâ Certitudinistarum tuentium unice licitum usum minus tutæ, sed moraliter certæ, nempe, an ne quis peccet, aut ut quis formaliter honestè operetur, satis se solo sit iudicium reflexum de certâ objectivâ probabilitate, aut objectivâ certitudine morali veritatis opinionis; an verò necesse prorsus sit iudicium directum subjectivè moraliter certum, aut probabilius de veritate opinionis, juxta quam aliquis operari vult?

N.

Idem patet ex paritate; ut enim d. 19. dixi, quod quaestio de necessitate iudicii certi reflexi supra licitum usum cuiusvis opinionis practicæ certo probabilis existentis subjectivè in mente, an vero satis sit quolibet iudicium certo probabile practicè existens subjectivè in mente, ut sine peccato formali, aut ut cum formali honestate operemur; hæc, inquam, quaestio locum habere potest etiam in sententiâ Probabilioristarum, immò & Certitudinistarum, nempe, an ne quis formaliter peccet, aut formaliter honestè operetur, sequendo opinionem probabiliozem, aut moraliter certam, subjectivè formaliter in mente existentem, satis sit, ut ipsa opinio moraliter certa, aut probabilior existat subjectivè in mente; an verò sit praeterea necessarium iudicium certum de licito usu cuiusvis certo probabilioris, aut moraliter certæ, subjectivè in mente existentis? Ita in nostro casu, hæc quaestio, an satis se solo sit iudicium reflexum de certâ subjectivâ probabilitate veritatis opinionis, an verò necessarium indispensabiliter sit iudicium directum certo probabile subjectivè formaliter existens in mente de veritate ipsius opinionis; hæc, inquam, quaestio locum habere potest etiam in sententiâ Probabilioristarum, & Certitudinistarum, nempe, an ne quis formaliter peccet, aut formaliter honestè operetur, necessarium prorsus sit ipsum iudicium moraliter certum, aut certo probabilius subjectivè existens in mente, de veritate opinionis; an verò satis se solo sit iudicium certum reflexum de objectivâ certitudine morali, aut probabilitate veritatis opinionis, ita ut ipsa certitudo moralis,

N.
16.

aut probabilioritas non nisi objectivè existat in mente, seu sit objectum immediatè affirmatum ab ipso iudicio reflexo evidenti.

§. II.

Advertenda.

SUMMARIUM.

Varietas TT. opinando offendit limitationem humanæ mentis, & docet demissè de se sentendum, n. 17.

Quam mira in re presenti Theologorum varietas, & contrarietas, à n. 18. ad 22.

Judicium cadens supra probabilitatem aequalem, aut inaequalem debet esse certum, n. 23.

Semper necessarium est iudicium reflexum certum de objectivâ probabilitate, n. 24. 25.

Non est faciendus transitus à iudicio reflexo supra licitum usum opinionis subjectivè probabilis, aut probabilioris, ad iudicium reflexum certum de objectivâ probabilitate, aut probabilioritate opinionis, n. 26.

Triplex potest esse in presenti quaestio, n. 27.

Lis tota reducitur, an licitum sit operari sub solo iudicio reflexo certo de objectivâ probabilitate, aut probabilioritate veritatis opinionis, suspenso omni directo subjectivè probabili, aut probabiliori de eisdem veritate? n. 30.

An autem hoc liceat, etiam stante iudicio directo de falsitate opinionis, quam sequor, perinde est pro presenti quaestione; sive hoc affirmetur, sive negetur, n. 30. 31.

N. 17.

Primo præterire nequeo miram Theologorum inter se opinandi contrarietatem, non tantum ut humanæ mentis ignorantia constet, quantum, ut experientia ipsa discamus, nostris opinionibus non multum fidere, nec cuique opinioni propriæ fictitiam certitudinem moralem, aut fixam, & firmam veritatis determinationem appingere, prout moris est Probabilioristis, & Certitudinistis, qui cuilibet propriæ opinionis firmam veritatem, aut certitudinem moralem tribuunt.

N. 18.

Aliqui enim ex TT. nempe Reflexistæ, tam Probabilistæ, quam Probabilioristæ (sunt enim aliqui Probabilioristæ, qui sunt Reflexistæ, ut dixi d. 19. sect. 4.) contendunt, quod præter iudicium directum subjectivè, & exercitè probabile, aut probabilius, ne quis formaliter peccet, aut formaliter honestè operetur, & de utroque certus sit, requiratur reflexum certum de licito usu cuiusque opinionis directæ, certo probabilis, aut probabilioris, subjectivè existentis in mente iudicium; adeo ut si hoc certum reflexum iudicium desit, eo ipso peccabitur

formaliter, quatenus homo operabitur sine iudicio certo de non peccato formali, & de formali honestate operationis.

E contra alij tam Probabilistæ, nempe P. Sanch. P. Vasqu. quam Probabilioristæ, nempe P. Eliz. P. Thyri. Palanco, & alij negant necessarium esse tale iudicium reflexum certum de licito usu opinionis probabilis, aut probabilioris, sed satis esse directum certo probabile, aut probabilius.

Similiter loquendo, non de iudicio certo reflexo supra licitum opinionis probabilis, aut probabilioris usum, sed de iudicio reflexo supra certitudinem probabilitatis, aut probabilioritatis, aliqui TT. tam Probabilistæ, quam Probabilioristæ docent, quod ad sine peccato formali, aut cum formali honestate operandum, satis se solo fit, vel solum iudicium directum exercitè, & subjectivè probabile, aut probabilius sine iudicio reflexo de certâ objectivâ probabilitate, aut probabilioritate veritatis opinionis; vel satis se solo esse solum iudicium reflexum de certâ objectivâ probabilitate, aut probabilioritate veritatis opinionis, sine iudicio directo certo probabili, aut probabiliori, subjectivè existente in mente.

Econtra alij negant necessarium, immò, quod plus est, negant satis esse se solo iudicium reflexum de certâ objectivâ probabilitate, aut probabilioritate veritatis opinionis; quin affirmant necessarium semper esse, immò se solo satis esse iudicium directum subjectivè probabile, aut probabilius de veritate opinionis, ne quis formaliter peccet, & ut quis honestè formaliter operetur.

Ecce insignis Theologorum inter se contrarietas. Iudicium directum subjectivè probabile de veritate opinionis se solo satis est, ne quis formaliter peccet, & ut quis honestè formaliter operetur, nec necessarium est, immò insufficientis prorsus est solum iudicium reflexum de certâ objectivâ probabilitate, aut probabilioritate veritatis opinionis directæ. Ita P. D. Thyrsus, P. Muciel. Palanco, M. Gonet. M. Mercor. P. Eliz. & alij. Tam iudicium directum subjectivè certo probabile, vel probabilius de veritate opinionis se solo satis est, quam se solo satis est iudicium reflexum de certâ objectivâ probabilitate, aut probabilioritate veritatis opinionis. Ita Probabilistæ, & ex Probabilioristis M. Pasterinus, & P. Scild.

Secundo præterire nequeo, quod si iudicium reflexum cadens supra licitum usum cuiusvis opinionis certo probabilis, aut probabilioris, aut moraliter certæ, sit moraliter certum, sive non sit moraliter certum